

FORMULARI NUMËR 3

KONCEPTDOKUMENTI PËR KRYEPROKUROR TË SHTETIT

Mbiemri:	Sulejmani
Emri:	Lulzim

Shikuar nga këndvështrimi kohor i të vepruarit si dhe vlerësimet e mekanizmave relevant vendor e ndërkombëtar, Institucioni i Prokurorit të Shtetit si kategori kushtetuese-ligjore i cili mision primar ka ndjekjen penale të kryesve të veprave penale, deri më tanj gjatë funksionimit të tij ka pasur si rezultatet e veta pozitive ashtu edhe ngecjet që kanë rezultuar në përbmbushjen e misionit të sipër-cekur. Kështu mbi bazën e narrativit të mospërbmbushjes pjesërisht të atij misionit të sipër-cekur, ku janë nxjerrë përvoja të këqija se një gjendje e tillë e dëmon ton vetë institucionin e Prokurorit të Shtetit, konsideroj se sipas njohurive të mia-përvajës time të gjatë si prokuror i shtetit, të njëjtat të meta të evidentuara deri më tanj do të mund t'i eliminoja sikurse në rrethanat e parashtruara në pikat vijuese të këtij konceptdokumenti.

Motivacioni për parashtrimin e aplikacionit në Këshillin Prokurorial të Kosovës për përzgjedhje si kandidat i mundshëm në postin e Kryeprokurorit të Shtetit

Në referencë të përvajës dhe karrierës sime profesionale, si prokuror i Shtetit për afro 22 vjet punë efektive, në të gjitha nivelet e institucionit të Prokurorit të Shtetit, duke filluar nga ish-Prokuroria Publike Komunale në Prishtinë, ish-Prokuroria Publike e Qarkut në Prishtinë, Prokuroria Speciale e Republikës së Kosovës, Prokuroria e Apelit dhe së fundmi në Zyrën e Kryeprokurorit të Shtetit, ku në shumë situata jam sfiduar me rastin e trajtimit të çështjeve të ndryshme hetimore penale përmes aplikimit të metodave më të përshtatshme ligjore, gjithnjë duke qenë konsekuent në zbatimin e drejtë të parimit të ligjshmërisë dhe standardeve më të larta të sjelljes etike për prokuror të Shtetit, gjithashtu edhe duke respektuar në plotëni të gjitha standardet e parashikuara me konventat ndërkombëtare lidhur me të drejtat dhe liritë themelore të njeriut me rastin e një hetimi dhe akuze penale, rezultatet e arritura deri më tanj, të cilat janë vlerësuar nga mekanizmat adekuat të sistemit prokurorial, duke mos përashtuar faktin se diku rrëth 7 vjet pandërrerë kam qenë anëtar i Komisionit për Vlerësimin e Performansës së Prokurorëve të Shtetit, si dhe rrëth 12 vjet Zëvendëskryeprokuror dhe atë në ish-Prokurorinë Publike Komunale Prishtinë

- 5 vite, në Prokurorinë Publike të Qarkut -Prishtinë - 5 vite, dhe Prokurorinë e Apelit - 2 vite, të gjitha këta komponentë më kanë dhënë shkas dhe motivacion që të aplikoj për t'u përzgjedhur si kandidat i mundshëm në postin e Kryeprokurorit të Shtetit.

Duke qenë plotësisht konfident se përzgjedhja eventuale në postin e Kryeprokurorit të Shtetit dhe se i njëjtë funksion kërkon përgjegjësi maksimale në menaxhimin e tërë organogramit të institucionit të Prokurorit të Shtetit në të gjitha format e funksionimit të tij, gjithnjë në kompatibilitet të plotë me planet strategjike dhe politikat e projektuara nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës dhe për t'i vënë krejt këto në funksion të përmirësimit të vazhdueshëm të performansës së institucionit të Prokurorit të Shtetit në të gjitha aspektet dhe me këtë edhe tërë sistemit prokurorial për përbushjen e mandatit kushtetues dhe ligjor lidhur me ndjekjen efektive penale të kryesve të veprave të ndryshme penale, konsideroj se nga përvaja e deritashme si prokuror i Shtetit mund t'i përbush me sukses të gjitha objektivat e parashtruar në formë vizioni si më poshtë:

1. Vizioni im për përbushjen e objektivave në kuadër të mandatit shtatëvjeçar 2022-2029.

1.1 - Ngritura e nivelit të sjelljes etike të institucionit të Prokurorit të Shtetit me komponentet e tija kryesore: pavarësisë, paanshmërisë, integrititetit, profesionalizmit, llogaridhënieve dhe transparencës.

Bazuar në të dhënat relevante tashmë të dëshmuara lidhur me sjelljen etike të një numri të konsiderueshëm të prokurorëve të Shtetit, ku pas zhvillimit të procedurave disiplinore standarde në kuadër të mekanizmave të sistemit prokurorial ishin konstatuar shkelje të natyrave të ndryshme të karakterit disiplinor dhe duke parë këtë gjendje të fakteve. vizioni im për ngritjen dhe përmirësimin e nivelit të sjelljes së prokurorëve të Shtetit, sipas të gjitha atyre komponentëve etikë, ashtu siç janë të parashikuara me Kodin e Etikës dhe Sjelljes Profesionale për Prokurorë, është i paalternativë. Pra, në funksion të kryerjes me efektivitet të të gjitha atyre punëve dhe obligimeve ligjore nga ana e akëcilit prokuror të Shtetit në kuadër të sistemit prokurorial, kushti qenësor (Sine qua non) përmes të të cilit do të kishte pasur sukses i tërë institucioni i Prokurorit të Shtetit është forcimi dhe ristrukturimi i mekanizmave aktualë ligjorë, përmes të cilëve bëhet matja e komponentëve të sjelljes etike.

Kështu, në funksion të rritjes së imazhit dhe krijimit të besueshmërisë në sytë e publikut të tërë institucionit të Prokurorit të Shtetit dhe me këtë edhe të sistemit prokurorial, domosdoshmërisht do të duhej ndërmarrë iniciativa konkrete në drejtim të ndryshimeve të dispozitave ligjore të zbatueshme dhe atë sa i përket ridizajnimit në aspektin strukturor dhe kohor të Panelit Hetimor Disiplinor dhe Komisionit për Vlerësimin e Performansës së Prokurorëve.

Në këtë kontekst, sipas dispozitave ligjore të Ligjit për Përgjegjësinë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve (Ligji.nr.06/L-057), është parashikuar formimi i paneleve hetimore disiplinore ad hoc nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës, pra për çdo rast të iniciuar disiplinor përzgjidhet Paneli Hetimor në përbërje prej 3 anëtarësh. Kjo situatë faktike ligjore paraqet pengesë serioze në drejtum të përcaktimit të saktë të përgjegjësisë disiplinore të secilit prokuror të Shtetit në rastet e zhvillimit të një procedure eventuale disiplinore ndaj tij/saj. Argumenti thelbësor i qëndrueshëm për këtë sekuencë të vizionit në fjalë determinohet në faktin se po të themelohej apo përzgjidhej nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës vetëm një panel hetimor-disiplinor në përbërje prej 3+2 anëtarësh rezervë, gjithsej prej 5 anëtarësh me afat rezident të përhershëm pesëvjeçar, ku i njëjtë panel hetimor që prej startimit dhe në vazhdim të kryerjes së funksionit të tij do të krijonte përvojën e duhur profesionale, pra do të specializohej dhe me këtë do të rriste kredibilitetin e tij në hetimin e drejtë të akëcilit rast disiplinor. Në këtë drejtum rezulton konstatimi që me funksionalizimin e një mekanizmi të tillë, i cili do të kishte kompetencë profesionale dhe kredibilitet në trajtim të çështjeve të ngritura disiplinore, do të rritej besueshmëria në institucionin e Prokurorit të Shtetit te opinioni publik dhe tërë spektrit shoqëror në Republikën e Kosovës. Për më tej, vetëm një sistem prokurorial në përbërje të të cilit janë prokurorët e Shtetit, me sjellje të larta etike, si në kuadër të vendit të tyre të punës, po ashtu edhe në jetën e tyre private, janë premisat e domosdoshme për rritjen e besimit të opinionit publik në tërë sistemin prokurorial të Republikës së Kosovës, gjegjësisht, sistemin e drejtësisë, në kuptim të zbatimit konsekuent të sundimit të ligjit.

Një metodologji e tillë e të vepruarit mbi bazën e ristrukturimit dhe forcimit të këtij mekanizmi ligjor natyrisht se do të kishte ndikimet e veta tejet pozitive edhe në aspektin e krijimit të imazhit dhe perceptimit sa më të mirë edhe nga ana e opinionit publik ndërkombëtar, gjë që shtetit të Republikës së Kosovës do t'i hapeshin mundësitë reale për arritjen e objektivave legitime rreth anëtarësimit në të gjitha mekanizmat ligjorë ndërkombëtarë.

Meqenëse, institucioni i Prokurorit të Shtetit dhe, përgjithësisht sistemi prokurorial, ka pasur dështimet dhe të arriturat veta në të kaluarën, sipas vizionit tim, për arritjen e synimeve të dëshiruara për një sistem prokurorial efektiv sipas të gjitha kriterieve profesionale dhe etike, të cilat mishërojnë parimet bazë të pavaresisë, paanshmërisë, llogaridhënes dhe transparencës në ushtrimin e funksionit të Prokurorit të Shtetit, do të duhej që Komisioni për Vlerësimin e Performansës së Prokurorëve të Shtetit, si mekanizëm tejet i rëndësishëm i sistemit prokurorial, të ristrukturohej në aspektin e përzgjedhjes së tre anëtarëve të tij me mandat të përhershëm në afatin kohor prej pesë vjetësh. Kjo sekuencë e vizionit tim do të mund të realizohej përmes marrjes së iniciativës time pranë Këshillit Prokurorial të Kosovës për ndryshimin ligjor të dispozitave ligjore, që i referohen kësaj çështjeje të Ligjit për KPK-në (Ligji.nr.06/L-

056), njëkohësisht, lidhur me këtë çështje edhe të Rregullores për Vlerësimin e Performansës së Prokurorëve (Rregullorja.nr.05/2020).

1.2.Iniciativa për nxjerrjen e Ligjit për Prokurorin e Shtetit

Meqenëse aktualisht janë në zbatim dy ligje komplementare për Prokurorin e Shtetit: Ligji nr.03/l-225 dhe Ligji nr.05/l-034, që i referohet ndryshimit dhe plotësimit të Ligjit nr.03/l-225, sa i përket disa dispozitave ligjore, vizioni im në raport me këtë çështje ligjore konsiston në faktin se është më se e nevojshme të merret iniciativa adekuate pranë Këshillit Prokurorial të Kosovës për nxjerrjen e një ligji krejtësisht të ri për Prokurorin e Shtetit, në mënyrë që Këshilli të vazhdojë pastaj më tutje me propozimet adekuate pranë autoriteteve kompetente në drejtim të nxjerrjes së këtij ligji. Mendoj se mbi bazën e propozimeve të mia në dispozitat e reja që do të inkorporoheshin në të njëtin ligj do të rritej llogaridhënia e Kryeprokurorit të Shtetit në raport me menaxhimin e institucionit të Prokurorit të Shtetit. Sipas vizonit tim, propozimet e nevojshme që do të determinonin nxjerrjen e ligjit të ri për Prokurorin e Shtetit, do të ishin si në vijim:

Kryeprokurori i Shtetit të ketë kompetencë dhe mandat, që mbi bazën e monitorimit dhe sipas rezultateve të punës, duke përfshirë dhe vlerësimin e performancës së ndonjë prokurori të Shtetit, i cili plotëson kushtet ligjore për kryeprokuror të ndonjë prokurorie respektive, t'i propozojë Këshillit Prokurorial të Kosovës që të emërojë një prokuror të tillë të Shtetit në cilësinë e kryeprokurorit të asaj prokurorie gjegjëse. Në të kundërtën, përderisa i njëti kryeprokuror, i emëruar nga po ky Këshill, në rast të mospërmbushjes së objektivave të synuara dhe kërkua, Kryeprokurori i Shtetit të ketë kompetencë dhe mandat ligjor që t'i propozojë në çdo kohë Këshillit Prokurorial të Kosovës shkarkimin e tij dhe zgjedhjen e një kryeprokurori tjetër. Kjo kompetencë dhe ky mandat i dhënë për Kryeprokurorin e Shtetit do të ishte plotësish i arsyeshëm, ngase i njëti Kryeprokuror i Shtetit do të ishte përgjegjësi kryesor në rast të mospërmbushjes së obligimeve të parashikuara ligjore dhe me këtë edhe të objektivave, të cilat rrjedhin nga planet strategjike të sistemit prokurorial, për çka Këshilli Prokurorial i Kosovës, në një situatë të tillë mund të propozojë shkarkimin e Kryeprokurorit të Shtetit, sipas procedurave të parashikuara ligjore.

1.3.Iniciativa për nxjerrjen e Ligjit për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës

Aktualisht në zbatim është Ligji për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës(Ligji.nr.03/l-052) i cili është nxjerrur gjatë vitit 2008.I njëti ligj përmban dispozita të cilat parashikojnë kompetencën e veçantë Neni 5 dhe kompetencën plotësuese Neni 9 për çka kjo prokurori ka mision të procedoj çështjet penale sipas veprave penale ashtu siç janë të listuara në nenet përkatëse. Lidhur me veprat penale të cilat bien në kompetencën e veçante është më se e qartë situata, mirëpo në dispozitën e Nenit 9 të këtij ligji që i referohet kompetencës plotësuese e në veçanti

veprave penale të natyrës së korruptionit zyrtar nga praktika e deritanishme ka rezultuar se janë paraqitur probleme tejet të mëdha në aspektin e marrjes apo jo të përgjegjësisë për ndjekje penale të atyre veprave penale korruptive nga ana e kësaj prokurorie. Kështu, meqë e njëjtë prokurori gjegjësish Kryeprokurori i saj si autoritet kompetent në një numër të madh rastesh ka transferuar lëndët e tilla penale në prokuroritë tjera themelore, duke mos marrë përgjegjësinë për ndjekje penale, ku pastaj kryeprokurorët e atyre prokurorive themelore kishin bërë kundërshtimet e tyre ndaj vendimeve të Kryeprokurorit të Prokurorisë Speciale të Republikës së Kosovës te Kryeprokurori i Shtetit si autoritet përfundimtar vendim marrës për të caktuar se cila prokurori do të jetë me kompetencë lëndore të trajtoj çështjet e tilla penale, një praktikë e këtillë ligjore konsideroj se ka shkaktuar pengesë serioze në funksionimin e mirëfilltë të institucionit të Prokurorit të Shtetit, sidomos në aspektin e ndjekjes efektive të kryesve të atyre veprave penale të natyrës korruptive. Andaj meqë janë evidente të njëjtat probleme lidhur me këtë çështje specifike, konsiderata ime është që të njëjtat vepra penale që i referohen korruptionit zyrtar të inkorporohen në dispozitën e cila do të i referohej kompetencës së veçantë. Përjashtimisht konsideroj se do të duhej të parashihej fakti se vetëm në ato raste të veprave penale të korruptionit zyrtar që janë të përfshira në Kodin Penal të Republikës së Kosovës ku vlera e dëmit të shkaktuar me veprim korruptiv që nuk do të kalonte shumën mbi 10.000(dhjetëmijë euro) që të njëjtat raste penale si dhe rastet tjera penale që nuk reflektojnë dëm financier të trajtohen nga prokuroritë përkatëse themelore. Për më tej shikuar edhe nga këndvështrimi kohor i aplikimit të këtij ligji aktual për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës, në të njëtin janë të paqarta një mori dispozitash ligjore të cilat kanë terminologji të tejkaluar sa i përket emërtimit të organeve të institucionit të Prokurorit të Shtetit dhe udhëheqësve të atyre organeve e poashtu janë të paqarta disa nga dispozitat të cilat parashikojnë modalitetet se si përcaktohet koha e dërgimit të raporteve njoftuese nga bartësi i institucionit prokurorial te kryeprokurori i Prokurorisë Speciale të Republikës së Kosovës. Për këto arsyë të parashtruara si më lartë konsideroj, se për ndjekje efektive të krimít sidomos nga sfera e korruptionit zyrtar është e domosdoshme nxjerrja e një ligji krejtësisht të ri për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës.

1.4. Riorganizimi strukturor i të gjitha prokurorive përkatëse sa i përket numrit të nevojshëm të prokurorëve të Shtetit, zyrtarëve ligjorë dhe stafit mbështetës administrativ

Aktualisht, në kuadër të institucionit të Prokurorit të Shtetit janë duke punuar afro 200 prokurorë të shtetit. Andaj, në funksion të rritjes së efikasitetit në ndjekjen penale të të gjitha formave të aktivitetit kriminal, konsideroj se pothuajse në secilën prokurori respektive do duhej të shtohej numri i prokurorëve të Shtetit për aq sa janë të identifikueshme nevojat nga udhëheqësit e atyre prokurorive. Në çdo rast, pasi që viteve të fundit janë evidentuar edhe një mori veprash penale, të cilat më parë edhe pse ishin të pranishme nuk kanë qenë në masë të madhe të ekspozuara, siç janë:

dhuna në familje dhe deliktet seksuale ndaj personave të moshës së mitur, veprat penale të nxitjes së përçarjes dhe mosdurimit mbi bazat e përkatësisë kombëtare, racore, fetare, etnike apo në baza të orientimit seksual, përkatësisë gjinore, veprat penale në lëmin e kimeve kibernetike. E njëjtë situatë faktike determinon nevojën e rritjes dhe përzgjedhjes së një numri prej afro 40 prokurorësh të Shtetit, të cilët, sipas nevojave, fillimisht do të sistemoheshin në prokuroritë respektive dhe pas ndjekjes së trajnimeve adekuate do të specializoheshin në drejtim të trajtimit të veprave penale të natyrës së lartcekur. Përderisa, prokurorët e tjerë të Shtetit do të avancoheshin mbi bazën e përvojës së punës disavjeçare dhe meritokracisë në nivelet më të larta të prokurorive gjegjëse.

Përveç të tjerave, mbi bazën e identifikimit të nevojave të prokurorive gjegjëse për numër shtesë të prokurorëve të Shtetit, të cilat i kam spikatur me rastin e komunikimeve kolegiale me prokurorët e ndryshëm të Shtetit, pothuajse në të gjitha prokuroritë respektive, kam arritur në përfundim se për përbushjen e të gjitha objektivave të trajtimit me efektivitet të secilit rast penal në kornizat e arsyeshme kohore dhe ligjore, ka nevojë për prokuror shtesë, ngaqë trajtimi i një çështjeje penale hetimore në afatet të arsyeshme kohore, ashtu siç parashev ligji nuk ka alternativë tjetër, duke qenë në pajtueshmëri të plotë edhe me standardet ndërkombëtare - Konventën Evropiane për të Drejtat dhe Liritë e Njeriut dhe konventat tjera të kësaj fushe, të cilat i referohen faktit se një procedurë penale qoftë hetimore a gjyqësore, në raport me ndonjë të pandehur - akuzuar do të duhej të kryhej në afatet e arsyeshme brenda kornizës ligjore dhe kohore, e jo të stërvizgjataj pa arsyetim.

Kështu, mbi bazën e perceptimit tim të drejtë të kësaj gjendjeje në raport me volumin e çështjeve penale, për nga numri dhe ndërlikuueshmëria e çështjeve, lidhur me numrin e prokurorëve të Shtetit që do duhej të sistemoheshin në prokuroritë respektive sipas nevojave aktuale, kam identifikuar posaçërisht nevojën imediat që të sistemohej numri gjegjës i prokurorëve të Shtetit në prokuroritë si në vijim:

Në Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës, së paku do të duhej të ishin të angazhuar 30 prokurorë të Shtetit. Prej tyre 10 prokurorë në Departamentin për Krim të Organizuar, 8 prokurorë në Departamentin për Krimë Ekonomike dhe Korrupsion, 7 prokurorë në Departamentin për Krimë të Luftës dhe Terrorizmit dhe 5 prokurorë në Departamentin gjegjës për Trajtimin e Veprave të ndryshme penale, që janë në kompetencën e veçantë dhe plotësuese të kësaj prokurorie;

Në Prokurorinë e Apelit, së paku 12 prokurorë, 6 prej tyre në Departamentin e Krimeve të Rënda dhe 6 të tjerë në Departamentin e Përgjithshëm;

Në Prokurorinë Themelore të Prishtinës, së paku 65 prokurorë, prej tyre 30 në Departamentin e Krimeve të Rënda, duke përfshirë edhe Departamentin për të Mitur dhe 35 prokurorë në Departamentin e Përgjithshëm.

Përderisa në prokuroritë e tjera përkatëse, mbi bazën e volumit të çështjeve, si për nga numri, ashtu edhe për nga ndërlikuueshmëria e çështjeve për trajtim, angazhimi i prokurorëve shtesë do të varej kryesisht nga rrrethanat nëse është në rritje e sipër shkalla e kriminalitetit në rajonet që mbulojnë.

Në kontekst të arritjes së objektivave të synuara për trajtimin e çështjeve që janë në domenin e saj dhe në funksion të monitorimit dhe dhënies së udhëzimeve, rekomandimeve të nevojshme për punën e secilës prokurori, në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, së paku do të duhej të angazhoheshin 15 prokurorë të Shtetit. Prej tyre 1 prokuror i Shtetit do të angazhohej në menaxhimin e Njësisë Ndërlidhëse të Përgjimeve, 8 prokurorë për trajtimin e çështjeve të ndryshme të natyrës penale, 3 prokurorë për trajtimin e çështjeve të natyrës civile, administrative, ekonomike - komerciale dhe kundërvajtëse, kurse 3 prokurorë do të angazhoheshin në Njësinë për Çështje Studimore – Analitike dhe do të ishin në funksion të trajtimit të problemeve ligjore, nxjerrjes së udhëzimeve dhe rekomandimeve për prokurorët e Shtetit të niveleve më të ulëta.

Meqenëse, rritja e tillë e numrit të prokurorëve të Shtetit nëpër prokuroritë përkatëse për aq si është parashtruar si më lart, në një situatë të tillë faktike do të shtrohej nevoja e angazhimit dhe përzgjedhjes edhe të një numri të përafërt të zyrtarëve ligjorë, të cilët do të ndihmonin prokurorët në kryerjen e punëve ligjore profesionale e administrative rrëth trajtimit të çështjeve të ndryshme penale. Po ashtu, meqë mbi bazën e rritjes së numrit të prokurorëve dhe zyrtarëve shtesë, paraqitet nevoja edhe e rritjes së stafit administrativ mbështetës aq sa janë nevojat, ngase edhe ky faktor konsideroj që është tejet i rëndësishëm për funksionimin e institucionit të Prokurorit të Shtetit.

1.5. Marrja nën menaxhimin dhe mbikëqyrjen e Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit të Sektorit për Përgjime Ligjore-Qendrës Monitoruese dhe Sektorit për Vëzhgime dhe Mbështetje Teknike të cilët aktualisht janë në kuadër të Drejtorisë së Policisë të Kosovës për Mbështetje dhe Hetime Penale.

Në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, sipas Ligjit për Përgjimin e Komunikimeve Elektronike (Ligi.nr.05/L-030), në nenet 15 dhe 16 është parashikuar formimi i Njësisë Ndërlidhëse, si aparaturë teknologjike - softverike për përgjimin e komunikimeve elektronike të pajisjeve fundore të përdoruesve, që janë nën hetime penale apo për nevoja të inteligjencës, gjithnjë, sipas urdhreve të ligjshëm gjyqësorë. Kjo njësi ndërlidhëse është funksionale dhe është nën administrimin dhe kontrollin e Kryeprokurorit të Shtetit, që nga viti 2016. Për më tej, në Kapitullin III të nenit 18, paragrafi 2 të ligjit në fjalë, janë parashikuar dy qendra monitoruese si infrastruktura të ndara teknologjike, me qëllim të mbledhjes së informacioneve inkriminuese të personave të dyshuar gjatë përgjimeve të ligjshme të komunikimeve elektronike në sferën hetimore penale dhe në sferën e inteligjencës. Njëra qendër monitoruese në përputhje me këtë ligj - dispozitë ligjore të sipër-cekur është funksionale në kuadër

të Policisë së Kosovës, ndërsa tjetra është funksionale në kuadër të Agjencisë së Kosovës për Inteligjencë.

Meqenëse, përmes përgjimeve të tilla të ligishme posaçërisht në sferën hetimore penale, që nga funksionalizimi i Qendrës Monitoruese në kuadër të Policisë së Kosovës, e cila hetuesve të ndryshëm policorë të autorizuar dhe ngarkuar për trajtimin e rasteve konkrete penale ua mundëson ligjërisht qasjen në përgjimin e pajisjes fundore elektronike të personave të dyshuar nën masat e tilla të fshehta dhe teknike penale në kuadër të zyrave të asaj qendre monitoruese, nga përvoja e deritashme afro pesëvjeçare e funksionimit ligjor të kësaj qendre, konsideroj se nuk janë arritur në tërësi objektivat e synuara në drejtim të zbulimit dhe ndjekjes me efikasitet të kryesve të mundshëm të veprave të ndryshme penale, të cilët kanë qenë në fokus të atyre masave të fshehta dhe teknike të vëzhgimit dhe hetimit penal.

Kjo vlerësim rezulton të jetë kështu, ngaqë të dhënat e tilla të grumbulluara përmes aplikimit të masës së fshehtë teknike të vëzhgimit dhe hetimit penal, sipas metodologjisë aktuale të analizës së informacioneve që kryhen nga hetuesit konkret policorë dhe atë në periudha kohore vetëm kur hetuesit policorë nga rajonet e largëta, si për shembull, nga Peja, Prizreni etj, kanë rastin dhe mundësinë që të paraqiten personalisht te zyrat gjegjëse të Qendrës Monitoruese në kuadër të Drejtorisë së Policisë për Mbështetje të Hetimeve Penale Ligjore dhe në një gjendje të tillë zbulohen me vonesë informacionet e mbledhura me masën e fshehtë teknike të vëzhgimit dhe hetimit. Pra informacionet e tilla të vlefshme në formë transkriptimi nuk përcillen te prokurori i çështjes me urgjencë dhe në kohë reale. Kështu, një praktikë e tillë operacionale mund të jetë edhe një ndër shkaqet e dështimit të hetimit cilësor të një çështjeje penale nga ana e prokurorit të çështjes.

Në këtë gjendje të fakteve mbizotëron droja se rezultatet dhe informacionet e grumbulluara përmes aplikimit të asaj mase të fshehtë hetimore, sidomos kur bëhet fjalë për ndonjë rast penal hetimor, që ngërthen në vete elemente kriminale të veprës penale "Krimi i organizuar", i ndërlidhur me veprat e tjera penale bazike, qoftë shpëlarja e parave, keqpërdorimi i pozitës zyrtare, trafikimi i narkotikëve, trafikimi i qenieve njerëzore, terrorizmi, etj, i vihen me vonesë në dispozicion prokurorit konkret të çështjes penale hetimore, ku i njëjti rast hetimor penal ka mundësi që si pasojë e asaj vonesë të dështojë që prej fillimit. Për më tej, në raste të hetimeve të tilla përmes aplikimit të masave të fshehta të telekomunikimeve në çdo rast ekziston mundësia e dekonspirimit të rezultateve të grumbulluara përmes asaj mase të fshehtë dhe kështu në masë të madhe rrrezikohet integriteti i atij hetimi të fshehtë penal, përderisa prokurori i çështjes i akëcilës prokurori që është duke e trajtuar dhe hetuar rastin konkret penal, mund të mos ketë qenë fare në njojuri përfaktin e tillë.

Po ashtu, lidhur me efektin në ndjekjen e suksesshme penale rrëth rastit konkret penal, rezultatet e arritura gjatë aplikimit të masës së fshehtë të përgjimit të

telekomunikimeve nuk kanë qenë të njohura asnjëherë për Kryeprokurorin e Shtetit apo prokurorin e autorizuar të Shtetit nga ai për administrimin dhe kontrollin e Njesisë Ndërlidhëse për Përgjime Ligjore.

Andaj, në kontekst të ndjekjes efektive të krimtit dhe eliminimit të mundësisë së dekonspirimit dhe obstruktivitetit të cilidto rast hetimor penal, bazuar në praktikat më të mira të shteteve të rajonit, më konkretisht në Republikën e Shqipërisë, ku pranë Prokurorisë së Përgjithshme e njëkohësisht edhe pranë Prokurorisë së Specializuar kundër Krimtit të Organizuar dhe Korrupsionit, e ashtuquajtura "SPAK", me seli në Tiranë, mbi bazën e informacioneve që posedoj ekziston Departamenti dhe Njësiti i Përgjimeve të Fshehta Ligjore, ku janë implementuar burimet njerëzore profesionale dhe aparaturat teknologjike -softverike për zbatimin e masave të fshehta teknike të vëzhgimit dhe hetimit penal. Njëherësh, të gjitha informacionet e grumbulluara nga akëcila masë e fshehtë teknike e vëzhgimit dhe hetimit analizohen dhe shqyrtohen nga ana e prokurorit të Shtetit, i caktuar si mbikëqyrës i atij departamenti - njësiti të përgjimeve, ku pastaj në formë raporti zyrtar me rekomandim, por pa cenuar pavarësinë funksionale të prokurorit të Shtetit, të njëjtat informacione të siguruara dorëzohen direkt te prokurori i çështjes penale konkrete.

Kështu, në këtë gjendje të fakteve dhe në funksion të zhvillimit efikas të një procedimi penal hetimor të filluar përmes akëcilës masë të fshehtë teknike të vëzhgimit dhe hetimit, konsideroj se riorganizimi i Njesisë Ndërlidhëse të Përgjimeve në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, si për nga aspekti teknologjik dhe softverik, me aparatura digitale për vëzhgim, po ashtu edhe për nga aspekti i burimeve njerëzore - hetuesve të autorizuar nga Policia e Kosovës, duke ua krijuar hapësirat e nevojshme fizike në objektin e Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, do të jepte efektet e veta pozitive në drejtim të hetimit cilësor të krimtit. Ky riorganizim i Njesisë Ndërlidhëse të Përgjimeve, e cila do të funksiononte 24 orë në ditë brenda javës, konsideroj se do të mund të realizohej përmes bashkëpunimit të mirëfilltë me Drejtorinë Qendrore të Policisë së Kosovës në formë të lidhjes së një memorandumi zyrtar të bashkëpunimit, i cili do të ishte në funksion të ndjekjes tërësore të krimtit.

1.5 Zero tolerancë ndaj korruptionit zyrtar me të gjitha format e manifestimit të tij, sidomos në format e krimtit të organizuar, shpëlarjes së parave dhe shmangies së tatimit.

Duke shikuar në mënyrë kronologjike faktet relevante që tregojnë se deri më tanë ka pasur mjaft raste të situatave kur zyrtarë publikë të ndryshëm në pozicione udhëheqëse pothuajse të secilit nivel të institucioneve shtetërore kanë kryer veprat penale të natyrës korruptive, për çka edhe janë ndjekur penalisht, rastet e tillë të natyrës korruptive paraqesin indikatorin tejet të vlefshëm për implementimin e metodave më të avancuara hetimore strukturore dhe organizative në kuadër të prokurorive themelore të Republikës së Kosovës dhe Prokurorisë Speciale të

Republikës së Kosovës, si për nga numri i prokurorëve të shtetit, po ashtu edhe për nga specializimi i tyre në lëmin e veprave penale të korruptionit zyrtar.

Për arritjen e këtij objektivi në luftimin sa më efikas të korruptionit zyrtar, konsideroj se për prokurorë e Shtetit, të cilët i trajtojnë këto vepra penale të natyrës së korruptionit, do të ishte i domosdoshëm plotësimi i të gjitha nevojave të sigurisë së tyre personale dhe familjare, si dhe stimulimi financiar në formë shtesë në të ardhurat e tyre, ngase prej zyrtarëve të tillë, të papërgjegjshëm dhe të korruptuar, nuk mund të pritet që të njëjtët të ndalojnë aktivitetet e tilla korruptive kriminale dhe që të mos përdorin metoda kërcënuese si ndaj prokurorëve të Shtetit që trajtojnë veprat e tilla korruptive, ashtu edhe ndaj familjarëve të tyre. Kështu, ndërveprimi adekuat i institucionit të Prokurorit të Shtetit me të gjithë mekanizmat ligjzbatues, si: Agjencinë e Inteligjencës së Republikës së Kosovës, Drejtorinë për Hetimin e Krimeve Ekonomike dhe Korruptionit në kuadër të Policisë së Kosovës, Njësitin e Inteligjencës Financiare, Administratën Tatimore të Kosovës, Doganat e Kosovës, Agjencinë e Kundër Korruptionit, mediat e shkruara dhe elektronike, OJQ-të, etj, është domosdoshmëri pa alternativë në luftimin e dukurisë së tillë korruptuese në institucionet gjegjëse shtetërore. "Inter alia", ky përqendrim i mekanizmave ligjzbatues do duhej të fokusohet në sigurimin e informacioneve të sakta dhe me kohë në raport me institucionet shtetërore si shfrytëzuese të buxhetit të Republikës së Kosovës, të cilat në fushën e tyre të përgjegjësisë kanë zhvillimin e aktiviteteve të prokurimit në vlerat milionëshe me rastin e shpalljes së tenderëve të ndryshëm publikë lidhur me investimet kapitale që i referohen ndërtimit të infrastrukturës, objekteve të rëndësishme shtetërore, si: spitale, shkolla, pajisje të spitaleve me aparatura mjekësore, që i përkasin teknologjisë më të re dhe të kushtueshme për identifikimin e sëmundjeve të rënda dhe pajisjes me medikamente, të cilat hyjnë në listën esenciale. Po ashtu, vëmendje e posaçme duhet kushtuar edhe sigurimit të informacioneve të sakta dhe me kohë sa i përket fazave të dhënieve së subvencioneve dhe granteve qeveritare e komunale në sferën e bujqësisë. Përveç të tjera, përqendrimi i mekanizmave të lartcekur do të duhej të fokusohet edhe te monitorimi dhe mbledhja e informacioneve me kohë në situatat kur autoritetet gjegjëse shtetërore ndërmarrin procedurat e parashikuara ligjore në rastet e tenderëve njëburimorë. Pra, veprat penale të natyrës së korruptionit është e pritshme të ndodhin pothuajse në çdo pore të sistemit shtetëror dhe organeve gjegjëse shtetërore, të cilat kryesisht janë të autorizuara me ligj të zhvillojnë aktivitete të prokurimit me paranë publike. Në këtë mënyrë të siguruarit e informacioneve relevante në kohë optimale në lidhje me agjendat e planifikuara të institucioneve të ndryshme shtetërore, të cilat zhvillojnë aktivitete të tilla të prokurimit publik dhe me këtë edhe shpenzimit të parasë publike sipas linjave të miratuara buxhetore, mbi narrativin e keqpërdorimeve të ndodhura dhe veprave kriminale korruptive nga ana e zyrtarëve të ndryshëm shtetërorë krijon avantazhin e të gjithë atyre mekanizmave ligjorë që në rast të marrjes së ndonjë informate të besueshme se ka gjasa të ndodhë një aktivitet kriminal korruptiv nga zyrtarët publikë, të ndërmerren të gjitha masat e nevojshme

Kryeprokurorit të Shtetit, Policisë së Kosovës, Administratës Tatimore të Kosovës, Doganave të Kosovës, Njësisë së Intelligencës Financiare dhe Agjensionit për Sekuestrim dhe Konfiskim të pasurisë së përfituar me vepër penale, ku që nga themelimi i tij e deri më tani ka dhënë efektet e veta pozitive në luftimin e veprave të sipër cekura penale. Si shembull i punës së mirëfilltë i këtij mekanizmi qëndron fakti se që nga themelimi i këtij mekanizmi viti 2015 e deri me tani janë rrëth 80 raste penale të natyrës së sipër cekur. Andaj, në funksion të luftimit sa më efikas të veprave penale në domenin e krimit të organizuar dhe korruptionit zyrtar të nivelit të lartë, konsideroj se i njëjtë mekanizëm do duhej të ruaj konsistencën e vet të të vepruarit, ngase me efektet e veta pozitive që i ka dhënë deri më tani dhe është e besueshme që edhe në të ardhmen do të jep të njëjtat efekte, dhe kjo konsistencë e të vepruarit të këtij mekanizmi do të paraqiste rol kyç në plotësimin e kriterieve të përcaktuara nga ana e autoriteteve zyrtare të Bashkimit Evropian për liberalizimin e vizave për qytetarët e Republikës së Kosovës dhe integrimin e saj në mekanizmat relevant të Bashkimit Evropian si dhe në mekanizmat tjera ndërkombëtar.

1.7. Ngritura e nivelit të trajtimit të informacioneve dhe artikujve të publikuar në mediat e shkruara, audio-vizuale dhe elektronike, si dhe trajtimi i informacioneve të siguruara nga shoqëria civile dhe OJQ-të e ndryshme

Jemi dëshmitarë të faktit se pothuajse çdo ditë nga mediat e shkruara, audio-vizuele dhe elektronike publikohen artikuj që i referohen rasteve të keqpërdorimeve të ndryshme të natyrës korruptive nga ana e zyrtarëve të ndryshëm shtetëror në të gjitha nivelet e institucioneve, për të cilat dyshohet se kanë ndodhur apo janë në prije që të ndodhin. Meqë, informacionet - të dhënat, në të shumtën e herëve kanë relevancë juridike - penale për institucionin e Prokurorit të Shtetit, të njëjtat, domosdø do të trajtohen në kohë optimale, në mënyrë profesionale dhe të paanshme nga institucioni i Prokurorit të Shtetit. Kjo, përfaktin, se mbi bazën e përvojës së kaluar, sa i përket informacioneve - të dhënavë të tillë, janë iniciuar procedura penale në një numër të konsiderueshëm të rasteve penale, të cilat kanë përfunduar me sukses, duke vënë para drejtësisë personat e tillë zyrtarë të korruptuar. Pra, informacionet e tillë të publikuara, që i referohen veprave penale të natyrës korruptive, por pa përjashtuar edhe informacionet të cilat shpërfaqin ndonjë shkelje të natyrës disiplinore të akëcilit prokuror të Shtetit, konsideroj se janë tejet të rëndësishme për institucionin e Prokurorit të Shtetit, ku mbi bazën e të dhënavë të tillë do të përbushej misioni i këtij institucionit në ndjekjen efikase dhe tërsore të krimit, si dhe zhvillimin me sukses të procedurave të parashikuara disiplinore. Në funksion të trajtimit të secilit informacion që ka relevancë për ndonjë rast penal hetimor, meqenëse, të njëjtat duhen të monitorohen në baza ditore, do të obligohen mekanizmat e trajtimit të informacioneve - zëdhënësit e secilës prokurori përkatëse, që në të ardhmen, të njëjtat t'i përcjellin me kohë te kryeprokurori i asaj prokurorie apo prokurori kujdestar, në mënyrë që të njëjtat të vlerësohen se a kanë rëndësi hetimore penale apo jo.

Përveç, mediave të sipër-cekura, konsideroj se edhe shoqëria civile, përmes OJQ-ve të ndryshme, jep një kontribut tejet të madh në pajisjen e institucionit të Prokurorit të Shtetit me të dhëna - informacione relevante për rastet e ndryshme të veprimeve kriminale me natyrë korruptive, që, dyshohet të kenë ndodhur apo pritet të ndodhin nga ana e zyrtarëve shtetërorë. Andaj, përmes trajtimit objektiv, profesional dhe në kohë reale të cilitdo informacion apo të dhënë, që publikohet apo parashtronhet nga mediat e sipër-cekura dhe shoqëria civile, konsideroj se me këtë do të arrihet përbushja e një sekunce të misionit kushtetues - ligjor të institucionit të Prokurorit të Shtetit në drejtim të zbulimit dhe ndjekjes penale më me efikasitet të kryesve të atyre veprave penale të natyrës korruptive.

1.8. Monitorimi dhe mbikëqyrja e punës së prokurorive përkatëse të nivelit më të ulët, takimet e rregullta mujore me kryeprokurorët e prokurorive dhe takimet e kolegjiumeve të rregullta me prokurorët e Shtetit në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit

Në funksion të arritjes së objektivave për ndjekjen efektive penale të kryesve të veprave të ndryshme penale, caktimi i nga një prokurori të Shtetit nga Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit në rolin e mbikëqyrësve të autorizuar për të gjitha prokuroritë e nivelit më të ulët, konsideroj se është njëri nga synimet reale. Kjo, ngase, përmes mbikëqyrjes së tillë dhe monitorimit të punës së akëcilës prokurori ndërvarëse nga ana e Prokurorit të Shtetit të kësaj zyre dhe atë duke iu dhënë udhëzimet me rekomandimet e duhura ligjore, por pa cenuar parimin e pavarësisë funksionale të asnjërit prej prokurorëve të Shtetit të asaj prokurorie ndërvarëse, do të ndikonte pozitivisht në arritjen e të gjitha objektivave sa i përket ndjekjes së suksesshme të kryesve të veprave penale. Përveç të tjera, synimi për mbajtjen e kolegjiumeve me kryeprokurorët e prokurorive ndërvarëse dhe në atë në baza mujore, duke kërkuar prej tyre që për të njëjtën periudhë kohore të hartojnë edhe raporte zyrtare rreth punës së kryer, konsideroj se është më se e domosdoshme për ndërmarrjen e të gjitha veprimeve adekuate ligjore për ndjekjen efektive të krimit. Po ashtu edhe mbajtja e kolegjiumeve të rregullta me prokurorët e Shtetit në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, ku do të elaboroheshin të gjitha të gjeturat e bëra nëpër prokuroritë përkatëse do të kishte efektin e duhur në drejtim të përbushjes së të gjitha objektivave të synuara.

1.9 Forcimi i mëtejmë i të gjithë mekanizmave ligjorë në kuadër të Institucionit të Prokurorit të Shtetit në funksion të ngritjes së llogaridhënieve, transparencës dhe profesionalizmit

Meqenëse, viteve të fundit, pothuajse, është bërë imperativ në të gjitha shtetet e rajonit të Ballkanit nevoja e nxjerrjes së ligjeve adekuate reformuese në sistemet e drejtësisë, përmes të cilave do të inkorporoheshin kriteret strikte ligjore në raport me verifikimin e prokurorëve të Shtetit për nga kriteret e pasurisë së krijuar, integrititetit

dhe profesionalizmit, konsideroj se në ketë gjendje të fakteve është primare pjesëmarria aktive në të gjitha trupat punuese institucionale të të sistemit prokurorial që do të krijojen për nxjerrjen e akteve normative.

Këtë e pohoj për shkak se në kuadër të sistemit të drejtësisë është imperativ i kohës dhe i nevojave që në të ardhmen të funksionojë një sistem prokurorial i drejtë, i pavarur, i paanshëm dhe profesional dhe me integritet të lartë në përmbrushjen e mandatit të vet kushtetues e ligjor, me ç'rast do të krijoeshin kushtet për forcimin e besimit nga ana e opinionit publik vendor dhe ndërkombëtar në sistemin prokurorial.

1.10. Promovimi i bashkëpunimit ndërkombëtar me Prokuroritë e Shteteve të ndryshme të kontinentit Evropian dhe kontinentit të Amerikës së Veriut, duke mos përjashtuar të njëtin bashkëpunim edhe me Prokuroritë e Shteteve të kontinenteve tjera në formën e lidhjes së memorandumeve për bashkëpunim-shkëmbimin e informacioneve relevante në çështjet penale:

Nga këndvështrimi aktual i zhvillimit të aktiviteteve kriminale nga persona të ndryshëm shtetas të Republikës së Kosovës, të cilët kanë bashkëpunim-bashkërendim të aktiviteteve kriminale me shtetas të huaj sidomos në drejtim të kryerjes së veprave penale të: shpërlarjes së parave, trafikimit të narkotikëve, trafikimit të armëve, terrorizmit e duke mos përjashtuar edhe kryerjen e veprave tjera penale ku ky bashkëpunim kriminal është i karakterit transnacional-ndërkombëtar, në funksion të ndjekjes së efektshme të aktiviteteve kriminale të personave të tillë, domosdo si synim legitim i imi do të jetë promovimi i bashkëpunimit ndërkombëtarë të ndërsjellë me Prokuroritë e shteteve të ndryshme. Ky bashkëpunim i referohet shteteve të kontinentit Evropian dhe kontinentit të Amerikës së Veriut-përfshirë SHBA-të dhe Kanadanë e duke mos përjashtuar bashkëpunimin edhe me Prokuroritë e shteteve të kontinenteve tjera të cilat e kanë rjohur Republikën e Kosovës. Këtij bashkëpunimi do të i printe lidhja e memorandumeve për shkëmbimin e informacioneve relevante në çështjet penale. Meqë, krimi nuk njeh kufij ky bashkëpunim i ndërsjellë rrëth shkëmbimit të informacioneve me prokuroritë e përgjithshme gjegjëse të atyre shteteve që do të janë nënshkruese të atyre memorandumeve të bashkëpunimit është çelësi kyç në ndjekjen efektive penale të kryesve të atyre veprave penale me element ndërkombëtar.

1.11-Avancimi i statusit të viktimate të krimít në drejtim të marrjes së dëmshpërbimit si pasojë e dëmtimit moral, fizik e material që i janë shkaktuar nga kryesit e veprave penale:

Përkundër faktit, se aktualisht ekziston normativa ligjore që rregullon statusin e viktimate të krimít gjegjësish palëve të dëmtuara të cilave përmes veprave penale iu janë shkaktuar dëmtime çoftë të natyrës morale, fizike-trupore apo materiale e

njëjtë kategori e palëve të dëmtuara akoma ka vështirësi në realizimin e të drejtave të tyre ligjore.

Andaj, si një ndër synimet e mia në kuadër të kompetencave ligjore do të jetë edhe avancimi i të drejtave ligjore të gjithë personave-palëve të dëmtuara me qëllim që të njëjtat palë të dëmtuara-viktima të krimtit të gëzojnë të drejtat e tyre ligjore në formën e satisfaksionit për dëmet e pësuara.

1.12-Rritja e bashkëpunimit me të gjitha autoritetet e zbatimit të ligjit:

Me qëllim të arritjes së të gjitha objektivave të parashikuara e në funksion të përbushjes së mandatit kushtetues dhe ligjor të institucionit të prokurorit të shtetit, një ndër kushtet themelore konsideroj se është rritja e nivelit të bashkëpunimit të ndërsjellë në mes të institucionit të prokurorit të shtetit me të gjithë mekanizmat kushtetues-ligjor të autorizuar për zbatimin e ligjit në sferën e luftimit të kriminalitetit. Kështu, doemos do të shtohet bashkëpunimi dhe bashkërendimi i të gjitha aktiviteteve të ligjshme me: Policinë e Kosovës, Agjencinë Kosovare të Inteligencës, Administratën Tatimore të Kosovës, Doganat e Kosovës, Agjencionin e Kundër Korrupsion, Ministrinë e Punëve të Brendshme dhe me agjencitë e ndryshme shtetërore apo çdo institucion tjeter shtetëror që merret me zbatimin e ligjit.

1.13-Vazhdimi i mbajtjes së trajnimeve-kurseve intensive të specializuara

Meqë në bazë të gjendjes aktuale të paraqitjes së fenomenit të kryerjes gjithnjë e më të shpeshtë të veprave penale nga lëmia e krimtit kibernetik të cilat deri më tanë më pak kanë qenë të ekspozuara në aspektin e trajtimit penal dhe duke marrë për bazë specifikat-natyrën e këtyre veprave penale, konsideroj se mbajtja e vazhdueshme e trajnimeve-kurseve intensive të specializuara për një mori prokurorësh të shtetit kishte me qenë tejet e dobishme në drejtim të trajtimit sa më profesional të rasteve të tillë penale. Përveç, trajnimeve të kësaj fushe konsideroj se edhe në fushat tjera që i referohen veprave tjera penale si: shpërlarja e parave (inkorporuar edhe hetimet financiare), terrorizmi, dhuna në familje etj, janë të domosdoshme që numri adekuat i prokurorëve të shtetit të specializohen, krejt këtë në funksion të ndjekjes sa më cilësore, profesionale-objektive të krimtit.

1.14.-Motivimi i prokurorëve të shtetit për aplikimin e procedurave alternative:

Përkundër faktit se Kodi i Procedurës Penale në kapitullin e XIV, ka parashikuar aplikimin e procedurave alternative si: Pezullimin e përkohshëm të procedurës, procedurën e ndërmjetësimit dhe negocimin e marrëveshjes për pranimin e fajësisë, ku prokurorët e shtetit kanë praktikuar aplikimin e këtyre mundësive ligjore, mirëpo nga të dhënat e deritanishme ka rezultuar se të njëjtat procedura të mos ishin aplikuar aq sa duhet, kështu që konsideroj se për rritjen e numrit të rasteve të aplikimit të atyre procedurave alternative do të kisha motivuar prokurorët e shtetit që në situatat rastet

penale kur plotësohen kushtet ligjore sa më shumë të aplikoheshin procedurat e tilla. Kjo, nga shkaku se në mënyrë më efektive do zgjidheshin çështjet e tilla penale duke kursyer kohën dhe shpenzimet e panevojshme që kanë koston e vet.

1.15-Digjitalizimi i mëtejmë i procesit të punës në tërë institucionin e prokurorit të shtetit-Sistemin Prokurorial:

Aktualisht në institucionin e prokurorit të shtetit-sistemin prokurorial është funksionalizuar sistemi kryesor elektronik i menaxhimit të dhënave-lëndëve penale i quajturi "SMIL", ku i njëjtë sistem ka ndërveprim me sistemet e njëjtë që aplikohen në gjykata dhe Policinë e Kosovës, ku njëherit deri më tani ky sistem i ka dhënë shumë përparësi menaxhimit efektiv të secilit rast penal nga ana e prokurorëve të shtetit.

Meqenëse deri më tani në funksion të sigurimit të dhënave nga prokurorët e shtetit nga institucionet e ndryshme shtetërore janë lidhur një mori memorandumesh të bashkëpunimit, si me Ministrinë e Punëve të Brendshme rrëth qasjes në data bazën e regjistrat civil të qytetarëve dhe regjistrimin e automjeteve, Agjencinë Kadastrale të Kosovës etj, ku sigurimi i informacioneve të tilla është tejet i shpejtë dhe i saktë për akëcilin prokuror të shtetit që ka nevojë për një çasje të tillë në të njëtin sistem, konsideroj se përmes të njëjtës sistemi në të ardhmen duhet shfrytëzuar mundësinë e lidhjes së memorandumeve të bashkëpunimit edhe me institucionet tjera shtetërore. Kjo, ngase ato institucione tjera shtetërore të cilat sipas autorizimeve ligjore kanë të sistemuara të dhënat e ndryshme qoftë të karakterit subjektiv-personal ashtu edhe të dhëna të karakterit pasuror, andaj sigurimi i informacioneve të tilla zyrtare në kohë reale do të i ndihmonte prokurorit të shtetit, që ka në trajtim një çështje konkrete penale.

1.16.Nxjerrja e Rregullores nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës, lidhur me trajtimin e dokumenteve të klasifikuara:

Në një mori rastesh hetimore penale sidomos gjatë hetimeve penale të kryesve të veprave penale që janë të natyrës specifice-të peshës së rëndë penale, prokurorët e shtetit kanë rastin që në dosjet e tyre penale të sistemojnë një mori dokumentesh të karakterit konfidencial të cilat janë siguruar nga agjencitë e ndryshme të zbatimit të ligjit. Andaj, në funksion të ruajtjes së konfidencialitetit të një hetimi penal dhe mos komprometimin e atij hetimi ngase dokumentet e tilla mund të rrjedhin dhe të bien në posedim të subjekteve të paautorizuara, konsideroj se në këtë gjendje të fakteve është më se e nevojshme që me iniciativën time të kërkoj nga këshilli Prokurorial i Kosovës, të nxjerr një rregullore adekuate pikërisht për çështjen e dokumenteve të tilla konfidenciale. E njëjtë rregullore do të ishte në pajtim me ligjin aktual për klasifikimin e informacioneve dhe verifikimin e sigurisë. Përmes asaj rregullore do të përcaktohej saktë natyra se cilat dokumente mund të kenë njérën nga nivelet e

fshehtësisë zyrtare ashtu siç janë të definiuara me ligjin e sipër cekur, ku njëherit në dokumentet e tillë do të vendoseshin edhe vullat adekuatë zyrtare.

1.17-Themelimi i një trupe kompetente profesionale për përfaqësimin e interesave të prokurorëve të shtetit:

Një mori prokurorësh të shtetit pothuajse të gjitha niveleve, për shkak të kryerjes së punëve dhe detyrave nga marrëdhënia e tillë e punës së tyre në disa raste kanë qenë subjekte të procedurave të ndryshme penale dhe civile, të cilat procedura pa kurrfarë baze ligjore janë gjeneruar nga palët e pakënaqura në një procedurë konkrete penale. Andaj, në funksion të mbrojtjes së interesave të prokurorëve të shtetit lidhur me procedurat e tillë të gjeneruara nga cila do palë e pakënaqur, konsideroj se themelimi i një trupe kompetente profesionale adekuate nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës, do të ishte më se e nevojshme.

2.PRIORITETET E SYNUARA NË DREJTIM TË RRITJES SË EFIKASITETIT NË ZBULIMIN DHE NDJEKJEN PENALE TË KRYESVE TË VEPRAVE PENALE ME THEKS TË POSAÇËM NË RAPORT ME VEPRAT PENALE SI NË VIJIM:

2.1-Krimi i organizuar në ndërlidhje me veprat penale: Shpërlarja e parave, veprat penale të korruptionit zyrtar, trafikimi me narkotik, trafikimi me qenie njerëzore dhe migrant, trafikimi i armëve.

Bazuar në faktin se vepra penale e krimit të organizuar, ndërlidhur me veprën penale pastrimi i parave sipas mënyrës së kryerjes dhe pjesëmarrjes së personave në të shumtën e rasteve i tejkalon suazat nationale shtetërore dhe ka karakter ndërshtetëror-ndërkufitar, ndjekja penale e kësaj vepre penale dhe kryesve të saj është domosdoshmëri.

Andaj, lidhur me trajtimin e kësaj çështjeje është më se i domosdoshëm koordinimi i aktiviteteve institucionale të karakterit hetimor si në mes autoritetet-ajencive shtetërore të zbatimit të ligjit në nivel kombëtar-shtetëror ashtu edhe me autoritetet-ajencitë institucionale të zbatimit të ligjit në nivel ndërkombëtar.

Ky argument përforcohet në faktin se kryesisht-në masë më të madhe në Republikën e Kosovës, që nga përfundimi i luftës së vitit 1999 e këtej, të ketë qenë prezente dukuria e veprimeve kriminale të pastrimit të parave përmes personave të organizuar në formë grupi të strukturuar kriminal, ku në këtë mënyrë janë bërë investime të mëdha kapitale në të gjitha sferat e ekonomisë, duke përfshirë tregun e paluajtshmërive, hotelierinë, ndërtimtarinë e lartë, komplekset e posaçme të banimit në formë të banimit privat-lagjet private, pa përashtuar edhe format e tjera të investimeve në formë të shërbimeve të ndryshme etj.

Me përjashtim të investimeve legale, investimet e tillë me kapital të dyshimtë është lehtë për të besuar se janë derivat i atyre aktivitetave kriminale në formën e krimit të organizuar rreth kryerjes së veprave të ndryshme penale që sjellin dobi pasurore-financiare në shuma të mëdha milionëshe, si që janë: Trafikimi i narkotikëve, trafikimi i qenieve njerëzore, prostitucioni, kontrabandimi me migrant, trafikimi i armëve dhe municionit, korruzioni i personave zyrtar në rastet e investimeve kapitale që bëhen nga qeveria përmes procedurave të tenderimit etj.

Meqenëse, ato shuma milionëshe të parave-dobisë pasurore të kundërligjshme për të qenë më të sigurta nën kujdesin e grupeve të tillë kriminale, të njëjtat zakonisht futen në qarkullimin juridik legal përmes investimeve të natyrës së sipër cekur, dhe kështu mëtohet të bëhet pastrimi i atyre shumave të parave-dobisë pasurore të fituar me vepra penale.

Si pasojë e veprimeve të tillë kriminale dhe pasurimeve të pabaza të kundërligjshme, seriozisht prishet balanci i shtresave sociale, ku një pjesë e vogël në përqindje e shoqërisë arrijnë të gëzojnë benefite të paimagjinueshme financiare-ekonomike e jetësore, për deri sa pjesa dërmuese e shoqërisë mezi arrijnë të plotësojnë nevojat e tyre elementare jetësore. Pra, kemi të bëjmë me paraqitjen e fenomenit të shpërndarjes joproportionalë të kapitalit-mirëqenies në mes dy shtresave shoqërore diametralisht të kundërtë, ku parimi i sundimit-zbatimi të ligjit nga institucionet relevante që është bazament i funksionimit të drejtë e në favor të gjitha shtresave të shoqërisë brenda shtetit vije në pikëpyetje.

-Për evitimin deri në një masë të konsiderueshme të këtyre diskrapancave sociale e shoh si të domosdoshme forcimin e mekanizmave ligjzbatus që në këtë rast i referohem: Rritjes së numrit të prokurorëve të shtetit në Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës sa i përket Departamentit të Krimit të Organizuar. Aktualisht, ky departament ka numër të limituar të prokurorëve të shtetit e që sipas rrethanave aktuale të trendit të këtyre veprave penale, minimum do ishte e dëshirueshme si objektivë përzgjedhja e 10 prokurorëve të shtetit. Të njëjtët prokuror të shtetit doemos do duhej të trajnoheshin nga njohës-ekspert të kësaj fushe të krimit të organizuar-pastrimit të parave, të sekuestrimit dhe konfiskimit të dobisë pasurore të përfituar me vepra penale.

Në vazhdimësi të njëjtët prokuror të shtetit do duhej të ishin tejet të informuar në baza çoftë ditore apo javore nga hetuesit policor të njësisë qendrore kundër krimit të organizuar lidhur me lëvizjet e kapitalit-parasë si nga individët e shënjestruar si të dyshuar apo edhe nga bizneset e dyshimta të shënjestrurara. Informacionet e tillë hetuesit policor gjithsesi nën mbikëqyrjen e prokurorëve të këtij departamenti do të i siguronin nga burimet relevante të institucioneve shtetërore si: Agjioni i Inteligjencës së Republikës së Kosovës, Sektori i Inteligjencës në kuadër të Policisë së Kosovës, Njësiti i Inteligjencës Financiare, Administrata Tatimore e Kosovës, Doganat e Kosovës, Agjioni Kundër Korruzionit, mediat e shkruara, elektronike dhe ato audio-vizuele, OJQ-të, etj.

Për funksionim sa më efikas do të ishte e domosdoshme edhe krijimi i kushtev-infrastrukturës fizike-objekti prokurorial, ku në kuadër të atij objekti të sistemoheshin të gjithë hetuesit policor të njësitet kundër krimit të organizuar. Kjo, ngase veprimet interaktive në mes prokurorëve të shtetit dhe hetuesve policor do të ndërmerrreshin në afat shumë të shpejtë dhe me mundësi tejet të vogla të dekonspirimit të aktiviteteve të ligjshme procedurale-hetimore.

Për më tej, bazuar në faktin se deri më tani ka pasur mjart raste të situatave kur zyrtarët publik të ndryshëm në pozicione udhëheqëse pothuajse të secilit nivel të institucioneve shtetërore të kenë kryer vepra penale të natyrës korruptive, për çka edhe janë ndjekur penalisht, rastet e tillë të natyrës korruptive paraqesin indikatorin tejet të vlefshëm për implementimin e metodave më të avancuara hetimore dhe strukturore-organizative në kuadër të Prokurorisë Speciale të Republikës së Kosovës si dhe Prokurorive Themelore të Republikës së Kosovës, ngase nga zyrtarët e tillë të papërgjegjshëm e të korruptuar nuk mund të pritet që të njëjtët të ndalojnë me aktivitetet e tillë kriminale.

Kështu, ndërveprimi adekuat interaktiv në mes të gjithë mekanizmave ligjzbatues të potencuar si më lartë është domosdoshmëri pa alternativë në luftimin e dukurisë së tillë korruptuese në institucionet gjegjëse shtetërore. Andaj, ky përqendrim i mekanizmave ligjzbatues do duhej të fokusohet në sigurimin e informacioneve të sakta dhe me kohë në raport me institucionet shtetërore si shfrytëzuese të buxhetit të Republikës së Kosovës.

Kjo ngase të njëtat institucionë shtetërore çoftë të nivelit komunal ashtu edhe të nivelit qendror qeveritar të cilat në fushën e tyre të përgjegjësisë kanë zhvillimin e aktiviteteve të prokurimit publik në vlerat milionëshe me rastin e shpalljes së tenderëve të ndryshëm publik lidhur me investimet kapitale në çdo rast është e pritshmë të ndodh ndonjë aktivitet kriminal i natyrës korruptive.

Shpallja e tenderëve të tillë në të shumtën e rasteve i referohen ndërtimit të infrastrukturës rrugore e urbane, objekteve të rëndësishme shtetërore si: spitale, shkolla, kopshte të fëmijëve, pajisjes së spitaleve me aparatura mjekësore që i përkasin teknologjisë më të re për identifikimin e sëmundjeve të rënda si kanceroze ashtu edhe koronare si dhe pajisjes me barna të cilat bëjnë pjesë në listën e barnave esenciale.

Poashtu, vëmendje e posaçme duhet kushtuar edhe sigurimit të informacioneve të sakta dhe me kohë sa i përket fazave të dhënieve së subvencioneve dhe granteve qeveritare e komunale në sferën e bujqësisë. Pra, veprat penale të natyrës së korrupsionit është e pritshmë të ndodhin pothuajse në çdo pore të sistemit shtetëror-organeve gjegjëse shtetërore të cilat kryesisht janë të autorizuara me ligj të zhvillojnë aktivitete të prokurimit me paranë publike.

2.2. Veprat penale të terrorizmit:

I tërë opinioni publik si vendor ashtu edhe ndërkombëtar është i njojur me aktivitetet e kryera terroriste nga grupe të ndryshme terroriste me përmasa të karakterit ndërkombëtar pothuajse në çdo cep të globit tokësor sidomos duke targetuar vendet më demokratike perëndimore dhe vlerat e tyre civilizuese si: SHBA-të, Britania e Madhe, Gjermani, Francë, Spanjë etj, ku me rastin e sulmeve të tilla terroriste janë shkaktuar vdekje të një numri të madh të shtetasve të pafajshëm të shteteve respektive.

Të njëjtat grupe terroriste tanimë një pjesë e tyre të identifikuara ndërsa një pjesë e tyre akoma të paidentifikuara, tentojnë të minojnë-çrregullojnë seriozisht mënyrën e funksionimit të rendeve juridike kushtetuese dhe sistemeve demokratike të qeverisjes në ato shtete, ku as shteti i Kosovës nuk bën përjashtim nga ky rrezik latent i atyre aktivitetave terroriste. Në këtë gjendje të fakteve meqë Prokuroria Speciale e Republikës së Kosovës është me mandat ekskluziv për marrjen e përgjegjësisë së ndjekjes penale të kryesve të këtyre veprave penale terroriste, konsideroj se në kushtet aktuale për aq sa ka prokuror të shtetit që trajtonë këtë lloj të veprave penale, do duhej së paku të caktoheshin 5 prokuror të shtetit të cilët do të specializoheshin pikërisht për trajtimin e veprave penale të kësaj natyre në mënyrë që kjo sfidë reale të përballohej sa më mirë. Kjo sfidë do të tejkalohej bazuar në faktin se me koordinimin e bashkëpunimit me Qendrën Kombëtare për Menaxhimin Kufitar-të të dhënavë për aktivitetet e dyshimta terroriste e cila qendër është funksionale në kuadër të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Republikës së Kosovës dhe funksionon non stop 24 orë në 7 ditë, po qe nevoja si në baza ditore ashtu edhe javore, do të mund të identifikoheshin dhe parandaloheshin sulmet e mundshme terroriste në territorin e Republikës së Kosovës e më gjerë. Ky synim konsideroj se do të përmbushej në plotëni, gjithnjë duke pas parasysh bashkërendimin e aktivitetave profesionale ndërinstitucionale në mes akterëve të zbatimit të ligjit si: Prokuroria Speciale e Republikës së Kosovës-Departamenti i specializuar i prokurorëve të shtetit kundër terrorizmit, Njësiti i specializuar kundër terrorizmit i Policisë së Kosovës, Agjencia Kosovare e Inteligjencës, Qendra Kombëtare për Menaxhim Kufitar, Policia Kufitare, Doganat e Kosovës dhe agjencitë tjera ligjzbatuese.

Për arrijen e synimeve të sipër cekura në luftimin e veprave penale: Krimi i organizuar e në ndërlidhe me shpërlarjen e parave dhe veprave penale terroriste, domosdoshmërisht duhet të ndërmerrin aktivitete ligjore të karakterit multikompleks, në drejtim të targetimit të personave të cilët janë të gatshëm të dëshmojnë në një procedurë penale çoftë në cilësinë e dëshmitarit bashkëpunues ashtu edhe të dëshmitarit të mbrojtur, për çka me legjislacionin aktual është e parashikuar mbrojtja e dëshmitarëve sipas kritereve strikte sa i përket jetës së tyre dhe familjarëve të tyre potencialisht të rrezikuar nga grupet kriminale të organizuara.

2.3. Veprat penale të Krimeve të luftës:

Shikuar nga aspekti kohor meqë kanë kaluar rrith 23 vite që nga përfundimi i luftës në Kosovë të vitit 1999, ku i tërë opinioni publik vendor e ndërkombëtar është i njohur me llojlojshmërinë e krimeve të kryera nga ana e aparaturës shtetërore njësiteve ushtarako-policore të shtetit të Serbisë, në raport me popullatën civile shqiptare, ku kishin kryer vrasje masive të popullatës civile në formë të masakrave të shumta rrith 15.000, viktima, dhunimeve të një numri të madh të femrave rrith 20.000, raste pa përjashtuar edhe përdhunimin e meshkujve, rrith një milion qytetar shqiptar të deportuar nën kërcënimin e armëve jashtë territorit të Republikës së Kosovës në formën e spastrimit etnik, shkatërrime e djegie të objekteve të banimit, pronave dhe objekteve kulturore e të kultit, veprime këto që konsiderohen si krimë të luftës ndaj popullatës së pambrojtur civile, deri më tanë numër simbolik i këtyre kryesve të veprave penale janë proceduar në aspektin procedural penal. Andaj, bazuar në faktin se veprat penale të kësaj natyre nuk kanë afat të parashkrimit të ndjekjes penale, konsideroj se specializimi i mëtejmë i 5 prokurorëve të shtetit në kuadër të Departamentit për Krimë të Luftës në Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës, është kusht i domosdoshëm krejt këtë në funksion të ndjekjes efektive të kryesve të këtyre veprave penale. Poashtu i njëjtë departament ka obligimin ligjor-kushtetues që në raport me këto vepra penale tanë më të ndodhura posaçërisht ndaj popullatës shqiptare duke mos përjashtuar edhe veprat penale të kësaj natyre që janë kryer nga pjesëtarët e përkatësisë së popullatës shqiptare në dëm edhe të pjesëtarëve të përkatësisë së minoritetit serb dhe pjesëtarëve të minoriteteve tjera që kanë jetuar e vepruar në Kosovë në atë periudhë kohore, të zhvillojnë procedura standarde hetimore në drejtim të ndjekjes efektive penale të kryesve të këtyre veprave penale.

2.4. Veprat penale të dhunës në familje:

Viteve të fundit është shpërfaqur në masë të madhe fenomeni në rritje e sipër i ushtrimit të dhunës në familje. Ky fakt është i njohur si për autoritetet e zbatimit të ligjit ashtu edhe për tërë opinionin e gjërë publik, ku me rastin e kryerjes së veprimeve kriminale të tillë nga kryesit e ndryshëm sidomos në raporte të ngushta familjare, viktimat e dhunës së tillë kryesisht të gjinisë femërore të kenë pësuar dëmtimë si të karakterit psikologjik-emocional ashtu edhe të karakterit fizik në formë të lëndimeve trupore e në disa raste, të kenë qenë të privuara ngajeta. Meqë, kryesit e tillë të veprës penale-dhuna në familje nga përvoja e deritanishme është argumentuar se kanë marrë dënlime të ulëta në krahasim me pasojat e shkaktuara si dhe peshën e natyrën e këtyre veprave penale, ku për më keq ka ndodhur që pikërisht kryesit e tillë të përsërisin veprimet e tillë kriminale në raport me po të njëjtin subjektpalë të dëmtuar, konsideroj se me rritjen e numrit aktual të prokurorëve të shtetit në kuadër të secilës prokurori respektive si dhe specializimin e tyre përmes trajnimeve të ndryshme profesionale, ashtu që të njëjtit duke pasur njohuri specifike për këtë

fushë të kriminalitetit me siguri se me rastin e zhvillimit të hetimeve penale profesionale në kohë optimale ndaj kryesve të tillë të veprave penale të dhunës në familje, do të parandalohet shkaktimi i pasojave edhe më të rënda në kuadër të asaj marrëdhënie të ngushtë familjare. E tërë kjo ngase si pasojë e mos pasjes së numrit adekuat të prokurorëve të specializuar në këtë fushë të veprave penale, ka pasur raste që si pasojë e vonesës në të vepruarit profesional ligjor që subjektet e atakuara- të kësaj dhune në familje të pësojnë dëmtimet psikike e trupore, ku për më keq në disa raste edhe të kenë qenë të privuara nga jeta.

Mbi këtë gjendje tanimë evidente, ndërmarrja e veprimeve të sipër cekura në drejtim të rritjes së numrit të prokurorëve të shtetit si dhe specializimit të tyre për trajtimin e këtyre veprave penale të dhunës në familje është domosdoshmëri.

Meqenëse karakteri i veprave penale të nxitjes së përqarjes dhe mos durimit mbi bazat e përkatësisë kombëtare, racore, fetare, etnike apo në baza të orientimit seksual, përkatësisë gjinore, ka një natyrë të përafërt me krimet e dhunës në familje, ku sidomos viteve të fundit është më prezent fakti se një numër i personave me orientime seksuale të komunitetit LGBT, që të kenë pasur sulme direkte të llojeve të ndryshme qoftë verbale-fyerje, përcimore apo sulme fizike, si dhe të kenë qenë të stigmatizuar përmes rrjeteve të ndryshme sociale dhe platformave tjera digitale dhe kështu në raport me këtë kategori të personave-palëve të dëmtuara të janë bërë veprime kriminale të nxitjes së mosdurimit mbi bazën e orientimit të tillë seksual, konsideroj se trajtimi i rasteve të tillë do të jetë njëri ndër synimet e mia.

3.SFIDAT TEJKALIMI I TYRE:

Gjendja e legjislacionit pozitiv në referencë të Sistemit Prokurorial dhe synimet për avancimin e tij në kuadër të afatit 7(shtatë)vjeçar, 2022-2029:

Aktualisht mbulueshmëria e fushë veprimtarisë së sistemit prokurorial pothuajse në tërësi është e rregulluar me mekanizmat ligjor mbi bazën e të cilil prokurorët e shtetit në kuadër të këtij sistemi kryejnë punët e tyre për çka janë të autorizuar. Megjithatë, në disa prej dispozitave të atyre mekanizmave ligjor të cilat prokurorët e shtetit janë të obliguar të i zbatojnë me përpikëri, janë evidentuar një mori problemesh ligjore-faktike të cilat doemos në të ardhmen do duhej të ndryshoheshin, krejt këtë në funksion të kryerjes-përbushjes së mandatit ligjor të prokurorit të shtetit dhe atë sa më me profesionalizëm ligjor dhe efikasitet. Deri në këtë fazë të hartimit të këtij koncept dokumenti dispozitat e tillë ligjore imperitative të cilat i kam identifikuar mbi bazën e përvojës sime profesionale ku njëherit ato dispozita ligjore kanë sfiduar punën e prokurorit të shtetit dhe me këtë edhe funksionimin e mirëfilltë të tërë sistemit prokurorial, sipas konsideratës sime të njëjtat janë si në vijim:

3.1-Nxerrja e një ligji të ri për Prokurorin e Shtetit si dhe të një ligji të ri për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës, si në arsyet e parashtruara në pikat 1.2 dhe 1.3 të pjesës së vizionit tim në kuadër të këtij Konceptdokumenti.

3.2-Kodi i Procedurës Penale i Republikës së Kosovës,(Kodi.Nr.04/L-123), i cili është në fuqi-zbatueshmëri në pjesën e kapitullit të IX, më konkretisht nen 82 i këtij kodi, që i referohet situatës së hedhjes të kallëzimit penal nuk ka parashikuar asnjë situatë faktike ligjore mbi bazën e të cilës do të i jepej e drejta e palës së pakënaqur të ketë mundësinë e kundërshtimit apo ankimit të vendimit-aktvendimit për hedhje të kallëzimit penal nga ana e prokurorit të shtetit, pra të ishte e parashikuar instanca e shkallës së dytë në kuadër të sistemit prokurorial e cila definitivisht do të kishte mandatin ligjor të shqyrtoj kundërshtimet apo ankesat e akëcilës palë në një procedurë hetimore penale. Sidoqoftë, mbi bazën e ndryshimeve-rishikimit të legjislacionit në sferën procedurale penale që pritet të ndodhin pikërisht në raport me këtë dispozitë procedurale ligjore i njëjtë problem ligjor-faktik do të siguronte shqyrtimin e kundërshtimit apo ankesës për palët e pakënaqura në një procedurë hetimore penale sipas institucionit të dyshkallshmërisë, në kuadër të sistemit prokurorial gjegjësisht në Prokurorinë e Apelit, përmes të cilit mekanizëm ligjor do të garantoheshin të gjitha të drejtat kushtetuese, ligjore me këtë edhe të drejtat elementare të njeriut ashtu siç janë të parashikuara me të gjitha konventat ndërkombëtare për të drejtat dhe liritë e njeriut. E njëjtë zgjidhje ligjore në mënyrë analoge në fryshtë e ndryshimeve të tillë ligjore besohet se do të bëhet edhe me dispozitën e nenit 158 në kuadër të kapitullit të këtij kodi, ku me rastin e nxjerrjes së vendimit-aktvendimit për pushimin e hetimit nga ana e prokurorit të shtetit, do të parashikohet e drejta e kundërshtimit apo ankesës për palët e pakënaqura gjatë një procedure hetimore penale në instancën e shkallës së dytë në kuadër të sistemit prokurorial gjegjësisht në Prokurorinë e Apelit.

Gjithashtu, në funksion të ruajtjes së konfidencialitetit të hetimeve penale të cilat iniciohen përmes masave të fshehta teknike të vëzhgimit dhe hetimit, pranë autoritetit kompetent do të kisha iniciuar ndryshimin e dispozitës ligjore-nenit 91 par.1 të KPPRK-së, ku sipas konsideratës sime afati i urdhrit të përkohshëm për aplikimin e masës konkrete të fshehtë prej 3 ditësh e i lëshuar nga ana e prokurorit të shtetit, do duhej të zgjatej deri në 30 ditë.

3.3-Ligji për Përgjegjësinë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve (Ligji.Nr.06/L-057), në nenin 7 paragrafi 3 i kapitullit II të këtij ligji, që i referohet sanksioneve disiplinore që mund të i shqiptohen gjyqtarëve dhe prokurorëve të shtetit, ka parashikuar mundësinë që edhe atyre gjyqtarëve apo prokurorëve të shtetit kur pas fillimit të procedurave disiplinore të kenë lënë-lëshuar detyrën e gjyqtarit apo prokurorit të shtetit apo e njëjta detyrë-funksion të jetë ndërprerë në ndonjë mënyrë tjetër, se do të merret vendimi për përgjegjësinë disiplinore për të njëtin gjyqtar apo prokuror të shtetit. Në këtë situatë faktike ligjore nuk është parashikuar modaliteti ligjor se cila masë-sanksion disiplinor do të mund të i

shqiptohej gjyqtarit apo prokurorit të shtetit për shkeljen e bërë disiplinore përderisa ka ushtruar funksionin e tillë, ngase në rast se i shqiptohet ndonjëri sanksion disiplinor ashtu si parashihet në nenin 7 të këtij ligji si: Zvogëlimi i përkohshëm i pagës deri në 50%, për një periudhë deri në një (1) vit, Transferimi i përkohshëm ose i përhershëm në një gjykatë apo prokurori tjetër të nivelit më të ulët apo propozimi për shkarkim, në një situatë të tillë faktike vetëm se marrja e vendimit nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës apo Këshillit Gjyqësor të Kosovës, nuk do të kishte mundësi të zbatueshmërisë. I njëjtë problem ligjor sfidues do të jetë në konsideratë dhe do të iniciohet për ndryshim përmes mekanizmave ligjor në kuadër të dy këshillave të sipër cekur.

Poashtu, konsideroj se në të njëtin ligj duke iu referuar nenit 15 par.3, do të duhej të ndryshohej e njëjtë dispozitë ligjore, në mënyrë që të parashikohej mundësia ligjore e themelimit nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës, vetëm se të një Panel Hetimor-Disiplinor në përbërje prej 3+2 anëtarëve rezervë, gjithsejtë 5 anëtarëve me afat rezident-të përhershëm 5 vjeçar, për arsyet e potencuar si në pikën 1.1 të këtij koncept dokumenti.

3.4-Ligji për Këshillin Prokurorial të Kosovës (Ligji.nr.06/L-056) dhe Rregullorja për Vlerësimin e Performancës së Prokurorëve(Rregullorja.nr.05/2020).

Mbi bazën e përvjës sime profesionale si anëtar i Komisionit për Vlerësimin e Performancës së Prokurorëve, modeli aktual ligjor i përbërjes së atij komisioni prej 3 anëtarëve edhe pse për nga numri është adekuat, mirëpo në aspektin e trajtimit cilësor të secilës lëndë penale si dhe trajtimit të kritereve tjera në raport me një prokuror të shtetit që është nën një vlerësim të tillë, konsideroj se do duhej të ndryshohej në atë mënyrë që komisioni i tillë të përbëhej prej 3(tre) anëtarëve të tij me mandat rezident-të përhershëm në afatin kohor prej 5(pesë)vite, ashtu siç është potencuar si në pikën 1.1 të këtij koncept dokumenti.

3.5-Sigurimi i mjeteve buxhetore në referencë të realizimit të synimeve si në pikat:1.4,1.5 e 1.6 të këtij koncept dokumenti:

Synimi:1.4 që i referohet riorganizimit strukturor në lidhje me numrin shtesë të prokurorëve të shtetit prej 40 vetash si dhe një numri përafërsisht të njëjtë të zyrtarëve ligjor;

Synimi 1.5 që i referohet marrjes nën menaxhim të tërësishëm në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit-Njësisë Ndërlidhëse të Përgjimeve, të stafit zyrtar policor që aktualisht është në Qendrën Monitoruese në kuadër të Drejtorisë së Policisë për Mbështetje të Hetimeve Penale e i cili staf zyrtar policor i ekzekuton të gjitha masat e fshehta teknike të vëzhgimit dhe hetimit ku për sistemimin e tyre nevojitet sigurimi i hapësirës fizike-infrastrukturës dhe aparaturës teknologjike;

Synimi 1.6 që i referohet stimulimit financiar në formën e pagës shtesë për prokurorët e shtetit që do të angazhoheshin enkas vetëm për trajtimin e çështjeve penale që kanë të bëjnë me veprat penale të korruptionit;

4. PROJEKSIONI I AFATEVE KOHORE PËR PËRMBUSHJEN E VIZIONIT- OBJEKTIVAVE TË KRYEPROKURORIT TË SHTETIT ASHTU SIÇ JANË PARASHTRUAR NË KËTË KONCEPTDOKUMENT

4.1 - Plani afatshkurtër 1-2 vjeçar:

- Ngritura e nivelit të sjelljes etike të prokurorëve të shtetit.
- Identifikimi i prokurorëve të shtetit për ndjekjen e trajnimeve-kurseve intensive në drejtim të specializimit për veprat penale të krimit të organizuar, hetimeve financiare, konfiskimit të dobisë pasurore të krijuar me veprimtari kriminale si dhe veprat penale të natyrës së korruptionit.
- Iniciativa për nxjerrjen e një Ligji të ri për Prokurorin e Shtetit.
- iniciativa për nxjerrjen e një Ligji të ri për Prokurorinë Speciale të Republikës së Kosovës.
- Iniciativa për ndryshimin e dispozitave të Kodit të Procedurës Penale, dispozitave të Ligjit për Këshillin Prokurorial të Kosovës, dispozitave të Ligjit për Përgjegjësinë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve, ndryshimit të Rregullores për Vlerësimin e Performancës së Prokurorëve.
- Iniciativa për shpalljen e konkursit për zgjedhjen e 40 prokurorëve të rinj të shtetit.
- Iniciativa për lidhjen e Memorandumeve të Bashkëpunimit me Prokuroritë e Përgjithshme të shteteve të ndryshme të cilat e kanë njojur shtetësinë e Republikës së Kosovës.

4.2 - Plani afatmesëm 2-5 vjeçar:

- Riorganizimi strukturor i të gjitha prokurorive sa i përket numrit të prokurorëve me sigurimin e kushteve rreth hapësirave fizike për akomodimin e prokurorëve të shtetit si dhe sigurimi i hapësirave fizike për akomodimin e hetuesve policor të Njësisë Qendrore Kundër Krimit të Organizuar në kuadër të Prokurorisë Speciale të Republikës së Kosovës.
- Marrja nën menaxhimin e Zyrës së Kryeprrokurorit të Shtetit të Sektorit për Përgjime Ligjore-Qendrës dhe Monitoruese dhe Sektorit për Vëzhgime dhe Mbështetje Teknikë të cilët aktualisht janë në kuadër të Drejtorisë së Policisë të Kosovës për Mbështetje dhe Hetime Penale, të cilët sektor do të inkorporohen në Njësinë Ndërlidhëse si me burime njerëzore ashtu edhe me teknologji adekuate për vëzhgim dhe hetime dhe krijimi i hapësirave fizike për akomodim e punë.

4.3 - Plani afatgjatë 7 vjeçar: Përbushja e të gjitha objektivave të synuara si më lartë.

Kështu, në funksion të arritjes së objektivave të synuara të parashtruara në këtë koncept dokument si në pikat e mësipërme, duke qenë i vetëdijshëm se realizimi i tyre ka një kosto relativisht të madhe financiare, do të përpinqem maksimalisht që me rastin e projektimit të shpenzimeve buxhetore nga ana e Këshillit Prokurorial të Kosovës për secilin vit kalendarik buxhetor që në mënyrë të argumentuar të njëjtë autoritet të ia propozoj kërkesat legjitime të sipër cekura të institucionit të Prokurorit të Shtetit, vetëm e vetëm me qëllim të ndjekjes efektive e tërësore të krimit.

Deklaroj se përbajtjen e këtij Konceptdokumenti e kam përgatitur vetë dhe jam në dijeni se Konceptdokumenti i Kryeprokurorit të Shtetit të emëruar do të publikohet në uebportali.

Nënshkrimi: 

Datë: 04 shkurt 2022